ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਬਨਾਮ

ਨਿਤਿਨ

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5111)

ਅਗਸਤ 03, 2022

ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣੀਅਨ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ – ਜਵਾਬੀ-ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੈਚ੍ਛਿਕ ਸਮੇਂ ਪੂਰਵ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ 26.06.2015 ਤੋਂ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ – ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ – ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਗਰੀਬ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦੀ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ – ਜਵਾਬੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸੀ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਡੀਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਰਹੂਮ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਦੇ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤੁਰੰਤ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 20]

2. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ। ਦਯਾਲੂ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਵੈਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ

ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਨਿਥਾ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀ ਗਈ ਕੋਟਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਵੱਧ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਵਿੱਤੀ ਤੰਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 211]

3. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ (2010) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 661 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਹੀ ਟਰੇਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯੋਕਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਵਾਬੀ-ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਰਿਟਾਇਰਡ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 211]

4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਇਆ। ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 231][08-H; 1084-A] ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5111 ਆਫ 2022।

ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 138 : [1994] 3 ਐਸ.ਸੀ. ਆਰ. 893; ਕੇਨਰਾ ਬੈਂਕ & Anr. v. ਐੱਮ. ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (2015) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 412 : [2015] 9 ਐਸ.ਸੀ. ਆਰ. 724; ਬਲਬੀਰ ਕੁਆਰ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. v. ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2000) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 493 : [2000] 3 ਐਸ.ਸੀ. ਆਰ. 1053; ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 138 : [1994] 3 ਐਸ.ਸੀ. ਆਰ. 893; ਯੋਗੇਸ਼ ਨਾਗਰਾਓਜੀ ਉਗਲੇ v. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2020) 19 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 426; ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (2010) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 661 : 2010 (3) ਸਕੇਲ 635 – ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ.

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1994] 3 ਐਸਸੀਆਰ 893 ਪੈਰਾ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2015] 9 ਐਸਸੀਆਰ 724 ਪੈਰਾ 15 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2000] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1053 ਪੈਰਾ 15 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1994] 3 ਐਸਸੀਆਰ 893 ਪੈਰਾ 16 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5111 2022।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 04.08.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ, ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਨੰਬਰ 12352 2018।

ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ 04.08.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ, W.P. ਨੰਬਰ 12352 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ।

ਦੇਬਾਲ ਕੁਮਾਰ ਬੈਨਰਜੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦਿਵਿਆਂਸ਼ੁ ਸਹਾਇ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਰਾਇਣ, ਅਕਸ਼ੈ ਸਨੈ, ਮਿਥੂ ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਪ੍ਰਜ੍ਵਾਨ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਕਾਰਤਿਕੇ ਦੁਤੀਆ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਪੱਲਵੀ ਕੁਮਾਰੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਆਰਤੀ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ, (ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ), 04.08.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 12352 ਦੇ 2018 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਵਰੀਅਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, "ਪਰ ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਈਸੀਆਈਸੀਆਈ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਲਰਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।"

3. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਈ.ਪੀ. ਅਰਵਾਡੇ, ਜੋ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਅਹਿਮਦਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਦੀ ਕੋਲਗਾਓਂ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ 16.04.2015 ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸਵੈਚਛਿਕ ਪ੍ਰੀਮੇਚਿਊਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

4. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਮੇਚਿਊਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 26.06.2015 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮਰਹੂਮ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਸਰਾਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ/ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। 6. 'ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰ

'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ-ਮੁਸ਼ਤ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ', ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਯੋਜਨਾ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, 14.12.2005 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਮੇਚਿਊਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਮੁਸ਼ਤ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਕੀਤੀ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਮੈਡੀਕਲ ਅਯੋਗਤਾ ਕਾਰਨ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਪੂਰਵ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਈ ਸੀ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਮੋਟੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ 60% ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ।

8. ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸੋਧੀ ਗਈ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇੱਕ ਪਰਿਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਨੰਬਰ CIR/HR/2014-15/532/4 ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 11.08.2014 ਹੈ।

9. ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਨੇ ਅਪਣਾਇਆ। ਇੱਕ ਪਰਿਪੱਤਰ ਜੋ ਮਿਤੀ 04.08.2014 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਨੇ "ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਕੀਮ ਜਾਂ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸਿਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸਕੀਮ" ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਅੱਗੇ 'ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਕੀਮ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਕੀਮ 06.08.2014 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ।

10. ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਿਤੀ 25.06.2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਦੀ ਲਿਖਤੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵਾਈ.ਪੀ. ਅਵਾਰਡੀ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸਵੈਚ੍ਛਿਕ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ 25.06.2015 ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

11. 20.07.2015 ਨੂੰ, ਵਾਦੀ ਲਿਖਤੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਾਦੀ ਲਿਖਤੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਲਰਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

12. ਆਪਣੀ ਹਮਦਰਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਛੁਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਰਸਾਇਆ। ਜਵਾਬੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 02.03.2016 ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਮਦਰਦੀ ਅਧਾਰਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਸੀ।

13. 25ਵੇਂ ਜਨਵਰੀ, 2018 ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 25,710/- ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਮਿਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 27,05,766/- ਰੁਪਏ ਸੀ। ਕਰਜ਼

ਦੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰਕਮ 12,10,061/- ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਨੈੱਟ ਰਕਮ 14,95,705/- ਰੁਪਏ ਸੀ। ਹੋਰ, ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ 3,70,442/- ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਿਤ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਮਦਨ 36,773/- ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਮੋਟੀ ਤਨਖਾਹ 55,978/- ਰੁਪਏ ਦੇ 60% ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਹਮਦਰਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਮੋਟੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ 60% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

14. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

15. **ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨਰਾ ਬੈਂਕ & ਅਨ੍ਰ. ਬਨਾਮ ਐਮ. ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ** (2015) 7 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ** 412; **ਬੈਂਕ ਆਫ ਬੜੌਦਾ & ਅਨ੍ਰ. ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਕਸਥਾ ਨਰਗੁੰਡ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ** (2000) 5 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ** 694; **ਜਯੇਂਦਰ ਵਿਸਵਨਾਥ ਸਿਰਸਤ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੈਕਰੇਟਰੀ & ਓਰਸ.** ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (2019) 19 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 246 ਜਵਾਬੀ-ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਹਮਦਰਦੀ ਅਧਾਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਾਕਾਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਸੀ।

16. ਕੇਨਰਾ ਬੈਂਕ (ਸੁਪਰਾ), ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਦਿਆਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰੇ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1994) 4 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ** 138 **ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ**:-

.. "2. ... ਤਰਸ ਭਰਪੂਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸੰਕਟ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਦ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪੋਸਟ ਲਈ ਪੋਸਟ। ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਮੌਤ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਪਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਏ ਨੌਕਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਪੋਸਟਾਂ III ਅਤੇ IV ਜਮਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮੈਨੂਅਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਨ ਮੈਨੂਅਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਵਸਤੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ, ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ। ਦ ਬਣਾ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਸਾਮੀਆਂ

'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਜਿਹੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਨੁਕੂਲ ਇਲਾਜ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ. ਬੇਸਹਾਰਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਾਹਤ. ਨੰ ਹੋਰ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹੈ ਲੱਖਾਂ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ ਜੋ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਜੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ, ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜੋ ਅਚਾਨਕ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ।'

20. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ:

(i) ਵਿਚ ਤਰਸਯੋਗ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ। ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਵੇ ਗਵਰਨਿੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਕੀਮ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਦਿਆਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਕੀਮ.

(ii) ਦਿਆਲੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ

. (iii) ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਹੈ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਅਯੋਗਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਮ੍ਰਿਤਕ/ਅਸਮਰੱਥ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(iv) ਦਿਆਲੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਮ੍ਰਿਤਕ/ਅਸਮਰੱਥ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਜਿਵੇਂ. ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ, ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਸਿਰਫ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ ਲਈ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਕਲਾਸ III ਅਤੇ IV ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਨ।"

17. ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਸਿਕ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਰਿਵਾਰ ਲਾਭ ਯੋਜਨਾ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਬੰਧੀ ਲਾਗੂ ਸਰਕੁਲਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਉਮੇਸ਼ ਨਾਰਾਇਣੀ ਉਪਾਧਿਆਯ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ 22.08.2005 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 22.03.2012 ਦੀ ਇੱਕ ਮਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਲਈ 31.12.2011 ਤੱਕ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 01.03.2014 ਦੀ ਇੱਕ ਮਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2012 ਤੋਂ ਕਲਾਸ 'ਸੀ' ਅਤੇ 'ਡੀ' ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਨੂੰ 5% ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 10% ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ 2005 ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਇਹ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

19. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਗਰੀਬ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਏ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤਰਸਪੂਰਣ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਜੋ ਸੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤਰਸਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸਕੀਮ।

20.ਇਹ ਅਚਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਡੀਕਲੀ ਅਯੋਗ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਿਵਾਏ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤੁਰੰਤ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ/ ਜਲਦੀ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

21. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ ਅਧੀਨ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਯੋਜਨਾ। ਦਯਾਲੂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਵੈਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਕੋਟੇ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਵੱਡੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੀਬਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

22. **ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ** ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ (2010) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 661 ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਦੇਬਾਲ ਕੁਮਾਰ ਬੈਨਰਜੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਹੀ ਟਰੇਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯੋਕਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਵਾਬੀ-ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ

ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

23. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਸੀ।

ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ।

24. ਦਯਾਲੂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਥਰਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮਿਸਟਰ ਦੇਬੀ ਕੁਮਾਰ ਬੈਨਰਜੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੈਸੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਛੁਪਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ।

25. ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਦਰਥ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

Vasu Gupta
Advocate